

VELKOMMEN TIL SPORET VED THORSØ

Det markerede spor er beliggende på den sydlige side af søen, hvilket også er den vanskeligt fremkommelige del. Ved at anvende kortet i denne folder er det muligt at vandre hele turen rundt om Thorsø, en tur på ca. 8 km.

START

Sporet starter i den vestlige ende af Thorsø Skovvej i Virklund. Det er hensigtsmæssigt at parkere ved Virklundhallen. Herfra er længden på den markerede rute ca. 6 km.

Thorsø er beliggende i en tunnel- og smeltevandsdal fra istiden. Den er 69 ha stor og 7,9 meter dyb. Det meste af vandet kommer fra Jenskær Bæk, men også fra flere kilder i dalsiderne af Thorsø Bakker og Rustrup Skov. Navnet Thorsø kan følges tilbage til 1683 og menes at stamme fra "toe" – at vaske. Dvs. stedet, hvor man er taget hen for at vaske. Den sydlige og vestlige del af søen og skovområdet er EU-habitatområde og dyr og planter er dermed beskyttet. Thorsø Bakker, som er statsskov, er meget kuperet og overvejende nåleskov. På de stejle skråninger har bøgetræerne dog fået lov at stå. Området er i dag udlagt til naturskovområde. Den sydvestlige del af skoven, Rustrup Skov, er privat.

1 SKIHOPBAKKEN

I 1940'erne var bakkerne på Duedalbjerg rammen om flere skikonkurrencer. Der var en 200 m lang styrtløbsbane og fra 1946 to skihop. Ved de jyske mesterskaber i 1946 havde 4000 tilskuere fundet vej til Duedalbjerg. Styrtløbet varede i ca. 10 sek., og længste hop på stor hopbakke var 29,5 m. Bakken blev opgivet i 1955.

2 DUEDALBJERGET

Sporet fortsætter op ad Duedalbjerget, og fra toppen er der en smuk udsigt til Himmelbjerget.

3 NÅLETRÆSFORSØGSOMRÅDET

Nåletræssorter, som i dag anvendes til pyntegrønt, klarer sig ikke længere så godt som tidligere. I dette område undersøger Danmarks Jordbrugsforskning, hvorledes andre arter af nåletræer klarer sig i det danske klima.

4 "DET HALVE FRANSKRØD"

Gemt inde i en rødgranbevoksning, men tæt ved vejen kan man finde "Det halve franskbrød", en kæmpe sten, som er blevet delt for at blive anvendt enten til skærver eller i forbindelse med opførelsen af Silkeborg Papirfabrik. Man har imidlertid opgivet forehavendet og stenen ligner i dag et halvt franskbrød.

5 SOLDATERBROEN

I 1953 byggede ingeniørtropperne en flot træbro over den kløft, der ellers hindrede trafik mellem skovparterne. I 1970'erne blev den erstattet af den nuværende dæmning, men broens gamle betonfundamenter kan stadig findes.

6 KIRSTENS HUS

Kirstens Hus er et tomt med rester af de kulturplanter, som omgav huset. Her levede Kirsten og Søren Andersen med 7 børn i et lille stenhus omkring 1900-tallet. Søren var skovarbejder, og de havde et par køer, grise, nogle høns og en urtehave. Da Søren en vinterdag 1917 ville skyde genvej over den isbelagte Thorsø, gik han igennem isen. Han reddede sig i land, men døde af lungebetændelse 9 dage senere.

7 GJESSØ SAVVÆRK

Fortsætter man ned ad "Kirsten's køkkentrappe" (stien mod vest), kommer man ned til det daværende Gjessø

Savværk. Man udnyttede vandkraften fra bækken ved at opstemme vandet, som så kunne trække den tilhørende vandmølle. Nu er der kun ruiner tilbage af dette anlæg. I dag bor der en skoventrepreneur ved "savværket". Han arbejder på at restaurere det gamle stenhus. 500 meter længere mod VNV finder man den idylliske Jenskær Sø. På nordsiden af dalen øst for Jenskær har Statsskovdistriktet etableret en lille hane med frisk drikkevand fra den lille kilde. Smag bare!

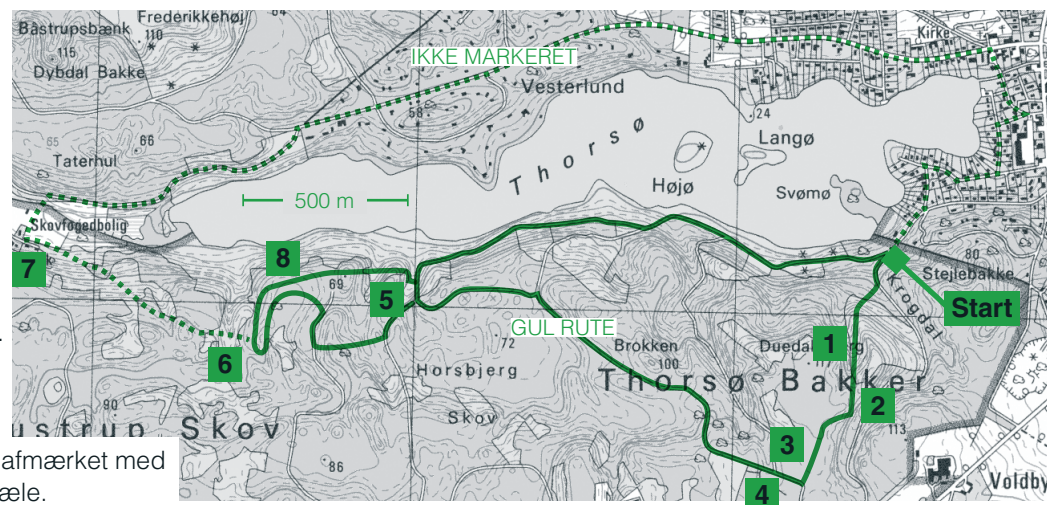
8 DET STORE KILDEVÆLD

Langs den SV-lige side af Thorsø findes et ca. 1 km langt vældkær, som rummer en enestående natur. En gammel opgørelse viser, at 37 forskellige mosser og laver vokser på jord og træer i kæret. Her findes bl.a. lang hængende skægglav og lungelav, der ligner en gennemskåret lunge. Begge er tegn på ren og ret fugtig luft. Skovbunden er meget blød, og her findes flere specielle planter bl.a. milturt og engkabbeleje. Vældkæret er desuden et af de få midtjyske voksesteder for elfenbenspadderokke og skavgræs, der tidligere blev indsamlet til padderokkete til behandling af urinvejssygdomme, som slibemiddel i stedet for sandpapir og til at skure med.

Se efter den
gule folderkasse
– her starter sporet.

Ruten er på sporet afmærket med
gule trekkanter på pæle.

BESKRIVELSE AF DYR OG PLANTER

På de lidt tørrere dele af Thorsø Bakker står et antal karakteristiske planter. Hvor der bliver mest tørt, kan stor frytle brede sig i store grønne tæpper. Desuden kan man enkelte steder på skrænterne finde tre arter af den sjældne ulvefod: femradet-, otteradet- og almindelig ulvefod.

Dyrelivet er afhængig af plantevæksten og afspejler denne. De gængse skovdyr som ræv, egern og rådyr findes naturligvis. Mere spændende er, at her også findes specialiserede insektarter. I de gamle bøgeskove kan man om foråret møde en stor, uroligt flyvende, okkerfarvet sommerfugl – sømplet, en stor natpåfugle-øje, der har valgt at flyve om dagen. Omkring døde og faldne bøge kan man også være heldig at finde vores største træbuk, garveren, som ellers er ret sjælden i Danmark.

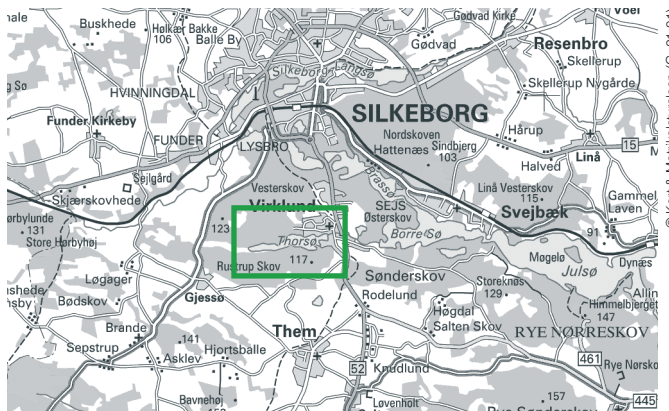
I sumpene ud mod Thorsø kan man om foråret høre et væld af fuglesang. Først og fremmest høres alle de små sangere og mejser, der dels udnytter den tætte underskov til at gemme reder i, dels den rigelige produktion af insekter og måske også, at området er så utilgængelig for deres firbenede fjender, at de er bedre sikret. Desuden kan sortspætte, grønspejle og flagspætte alle mødes her. I sumpene, langs de små bække og i Thorsø kan man i øvrigt også finde spor af odder, der færdes regelmæssigt her. Man skal dog være ualmindelig heldig eller meget tålmodig for at få den at se.

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

	Levende hegn		Jorddige
	Skrænt		Sti
	Jernbane		Markvej
	Vej		Ikke markeret
	Gul rute		

4 Henvisning til forklaring

Sporet ligger ved Virklund syd for Silkeborg. Den grønne firkant viser udsnit svarende til rutekortet på indersiderne. GPS-koordinater til startpunktet: 56.12470°, 9.55472°.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Du er gæst hos lodsejerne, som har åbnet sporet for færdsel til fods. Du må tage hunden med, når blot den holdes i snor.

KONTAKTOPLYSNINGER

Henvendelse angående sporet rettes til:
Torben Lauridsen
Tlf.: 86 83 73 89

JYSKE BANK

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet.

Projektet har følgende samarbejdspartnere:

Danmarks Naturfredningsforening · Dansk Skovforening
Friluftsrådet · Kommunernes Landsforening · Landbrugsraadet
Landdistrikternes Fællesråd · Skov- og Naturstyrelsen
Støttet med tilskud fra tips- og lottomidler til friluftslivet

Tekst: Preben Bach, Jan Kjærgaard og Virklund Lokالرåd
Tegninger: Michael Petersen · Forside: Karen Kjær Jacobsen

Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrugsraadet, Axeltorv 3, 1609 København V
Telefon 33 39 40 00 · Fax 33 39 41 61

WWW.SPOR.DK

SPOR0309 · Anette Larsen · 3/2008

Sporet ved Thorsø

SPOR I
LANDSKABET